

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU
NA RZECZ OSÓB STARSZYCH
NA LATA 2018-2022
ZA ROK 2018**

KOSZALIN, 2019

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
2. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH REALIZOWANE PRZEZ MIASTO KOSZALIN.....	3
3. ZREALIZOWANE DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW PRZEZ MIEJSKIE JEDNOSTKI KULTURY, SPORTU I REKREACJI.....	18
4. DZIAŁALNOŚĆ UNIWERSYTETÓW TRZECIEGO WIEKU.....	22
5. DZIAŁALNOŚĆ KLUBÓW SENIORA.....	23
6. DZIAŁALNOŚĆ RAD OSIEDLA.....	27
7. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH.....	28
8. SKUTKI FINANSOWE.....	33
9. REALIZACJA ZADAŃ Z WYSZCZEGÓLNIENIEM LICZBY REALIZATORÓW, INWESTYCJI, DZIAŁAŃ ORAZ ODBIORCÓW.....	34

1. WSTĘP

Miejski Program na rzecz Osób Starszych na lata 2018-2022 został przyjęty Uchwałą Nr XLIII/610/2018 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 19 kwietnia 2018 r. Adresatami programu są seniorzy Miasta Koszalina, którzy ukończyli 60 rok życia. Głównym celem programu jest podniesienie oraz poprawa jakości życia starszych mieszkańców Miasta Koszalina, poprzez zapewnienie im dostępu do odpowiednich form wsparcia.

Realizacja różnorodnych działań i projektów w ramach w/w programu miała na celu itp.:

- przeciwdziałanie osamotnieniu i marginalizacji osób starszych
- poprawę i utrzymanie poziomu jakości życia i statusu społecznego osób starszych,
- poprawę bezpieczeństwa seniorów,
- zapewnienie możliwości uczestnictwa w kulturze i życiu społecznym miasta,
- umożliwienie prowadzenia aktywnego i niezależnego życia,
- integrację międzypokoleniową

W sprawozdaniu zostały przedstawione działania podejmowane na rzecz osób starszych w 2018 roku przez Gminę Miasto Koszalin, jednostki organizacyjne i spółki Miasta, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, uniwersytety trzeciego wieku, rady osiedli oraz kluby seniora.

2. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB STARSZYCH REALIZOWANE PRZEZ MIASTO KOSZALIN

USŁUGI OPIEKUŃCZE

Usługi opiekuńcze należą do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

Obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnianie kontaktów z otoczeniem. Osobom obłożnie chorym o największym stopniu dysfunkcji organizmu, całkowicie niezdolnym do samodzielnej egzystencji zapewniana jest opieka trzy razy w ciągu dnia, a także w dni wolne od pracy, niedziele i święta.

Usługi opiekuńcze przyznawane są na wniosek osoby zainteresowanej bądź jej przedstawiciela ustawowego. Miejscem złożenia dokumentów i organem wydającym decyzję o przyznaniu usług opiekuńczych jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koszalinie. W decyzji określa się miejsce świadczenia usług, zakres i wymiar usług oraz wysokość odpłatności.

Usługi opiekuńcze do 31 grudnia 2018 r. świadczył Dom Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie (Dział Usług Opiekuńczych).

Do zadań Działu Usług Opiekuńczych należało rozpoznawanie oraz zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych w tym zapewnianie niezbędnej opieki pielęgnacyjnej osobom starszym, samotnym, niepełnosprawnym, wymagającym wsparcia osób drugich lub pomocy instytucjonalnej.

Usługi opiekuńcze świadczone były również przez firmę zewnętrzną Białogardzką Spółdzielnię Socjalną Feniks wyłonioną w drodze przetargu.

W ramach obowiązków opiekunki wykonywały u swoich podopiecznych następujące czynności:

- czynności pielęgnacyjne – dbanie o higienę podopiecznego, pomoc przy myciu i ubieraniu, załatwianiu potrzeb fizjologicznych, zmianie pozycji, podawaniu posiłków i karmienie, zapobieganie powstawaniu odleżyn,
- czynności gospodarcze – zakup artykułów spożywczych, przygotowanie posiłku lub jego dostarczanie, utrzymanie w czystości sprzętu gospodarstwa domowego, sanitarnego, bieżące porządki w pokoju, w którym stale przebywa podopieczny, pranie bielizny osobistej i lekkiej odzieży, palenie w piecu, przynoszenie opału itp.,
- pomoc w zakresie rozwiązywania problemów zdrowotnych (w szczególności kontaktów ze służbą zdrowia), rodzinnych (kontakt z członkami rodziny w ramach współdziałania w zapewnieniu opieki nad podopiecznym),
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych: dokonywanie opłat w imieniu podopiecznego,
- podtrzymywanie indywidualnych zainteresowań: dostarczanie prasy i książek, czytanie podopiecznym, spacerowanie, zachęcanie do kontaktów sąsiedzkich.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koszalinie wynika, że wśród 100% podopiecznych w ok. 95% środowisk wykonywane są czynności porządkowe, wspomaganie w higienie dotyczy ok. 84% świadczonych usług.

Z danych zamieszczonych w tabeli 1 wynika, że popyt na usługi opiekuńcze wzrasta.

Tabela 1 Liczba osób, którym wydano decyzje o przyznaniu usług w latach 2016-2018

Usługi opiekuńcze	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Liczba osób	321	323	381
Liczba godzin	70 000	78 520	90 505

Źródło: MOPR

Wśród osób objętych usługami opiekuńczymi największą grupę wiekową stanowią osoby w wieku 85-90 – 32 %, poniżej 70 r.ż. – 20 %, 80-84 lata – 19 %, 70-79 lat – 19 %, osoby powyżej 90 r.ż. stanowią 10 %. W porównaniu do lat ubiegłych wzrosła liczba osób objętych usługami opiekuńczymi wśród grupy wiekowej powyżej 90 r.ż.

PROJEKT „ ROZWÓJ USŁUG OPIEKUŃCZYCH W GMINIE MIASTO KOSZALIN”

Od stycznia 2018 roku Dom Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie w ramach działania 7.6 „Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym” programu operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 realizuje projekt „ Rozwój usług opiekuńczych w Gminie Miasto” Koszalin. Celem głównym projektu jest zabezpieczenie prawidłowych, zgodnych z obowiązującymi przepisami świadczeń usług opiekuńczych na rzecz osób starszych, samotnych, chorych i niepełnosprawnych na terenie Gminy Miasto Koszalin. Wsparcie w projekcie skierowane jest do osób niesamodzielnych, których dochód nie przekracza 150 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej (1051 zł dla osoby samotnie gospodarującej, 792 zł dla osoby w rodzinie) i które ukończyły 60 lat. W 2018 roku usługami opiekuńczymi w ramach projektu objętych zostało 10 osób.

W ramach ww. zadania realizowane jest również poradnictwo specjalistyczne prawnika i psychologa. Z porad psychologa i prawnika korzystają opiekunowie faktyczni, czyli osoby pełnoletnie opiekujące się osobami niesamodzielnymi, niebędące opiekunami zawodowymi i niepobierające wynagrodzenia z tytułu opieki nad osobą niesamodzielną. W ramach projektu w 2018 r. z porad skorzystało 15 osób.

KIEROWANIE I UMIESZCZANIE W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

Do zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej należy kierowanie osób do domów pomocy społecznej. O skierowanie może ubiegać się osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie całodobowych usług opiekuńczych.

Zachodzące zmiany w rodzinach, społeczeństwie, rozluźnienie stosunków międzyludzkich, złe warunki mieszkaniowe, a przede wszystkim zdrowotne zmuszają osoby starsze i przewlekle chore oraz, często ich rodziny, do podjęcia decyzji o zamieszkaniu w Domu Pomocy Społecznej.

Tabela 2 Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2016-2018 (stan na dzień 31 grudnia 2018 r.)

	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Liczba osób przebywających w DPS poza Koszalinem	125	130	134
w tym: liczba osób chorych psychicznie	29	36	36
Liczba osób przebywająca w DPS Koszalin	86	87	85

Źródło: MOPR

Na dzień 31.12.2018 r. w domach pomocy społecznej poza Koszalinem umieszczone były 134 osoby, natomiast w ciągu całego roku było to 158 osób. W Domu Pomocy Społecznej w Koszalinie umieszczonych było 85 osób, natomiast w ciągu całego roku było to 126 osób, 9 osób skorzystało z możliwości pobytu czasowego w DPS Koszalin.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. w rejestrze oczekujących na umieszczenie w DPS Koszalin figurowały 33 osoby.

Gmina ponosi opłatę za osobę skierowaną do domu pomocy społecznej w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu i jego małżonka, zstępnych przed wstępnymi. Rodzina – zgodnie z przepisami – nie może być obciążona kosztami za pobyt w domu pomocy społecznej przy dochodzie niższym niż 1 584 zł na osobę w rodzinie lub 2 103,00 zł w przypadku osób samotnie gospodarujących (tj. 300% kryterium dochodowego w pomocy społecznej).

Tabela 3 Średni miesięczny koszt utrzymania w domach pomocy społecznej oraz średnia dopłata gminy (w zł)

	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Średni koszt utrzymania w DPS poza Koszalinem	3 161,89	3 226,47	3 494,28
z tego:			
średni koszt dopłaty gminy	2 297,07	2 446,51	2 626,24
Średni koszt utrzymania w DPS Koszalin	3 506,00	3 894,04	3 894,04
z tego:			
średni koszt dopłaty gminy	2 261,07	2 610,97	2 564,53

Źródło: MOPR

Tabela 4 Wskaźnik odpłatności Gminy za pobyt w domach pomocy społecznej w latach 2017-2018

	DPS Koszalin 2017 r.	DPS Koszalin 2018 r.	DPS-y poza Koszalinem 2017 r.	DPS-y poza Koszalinem 2018 r.
Liczba osób przebywających w dps w ciągu roku	117	126	154	158
Liczba osób, za które gmina nie ponosiła odpłatności	4	4	7	5
Liczba osób, za które rodzina ponosi częściową odpłatność	32	32	27	26

Źródło: MOPR

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ „ ZIELONY TARAS” W KOSZALINIE

Dom jest placówką działającą w formie jednostki budżetowej, dla której organem prowadzącym jest Gmina Miasto Koszalin. Przeznaczony jest dla 88 osób, w tym 78 osób przewlekle somatycznie chorych oraz 10 osób w podeszłym wieku. W Domu prowadzone są 2 miejsca czasowego pobytu.

Podstawową działalnością Domu Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie jest świadczenie mieszkańcom domu usług w zakresie potrzeb bytowych tj. miejsca zamieszkania, wyżywienia, odzieży i obuwia, utrzymania w czystości, świadczenia usług opiekuńczych czyli udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacji, pomocy w załatwianiu spraw osobistych, usług wspomagających i wspierających tzn. podnoszeniu sprawności i aktywizowaniu, zaspokajaniu potrzeb religijnych i kulturalnych, pomoc w nawiązywaniu kontaktów z rodziną i społecznością lokalną, zapewnieniu bezpieczeństwa i przestrzegania praw mieszkańca. Dom respektuje i gwarantuje prawo mieszkańców do realizacji praktyk religijnych zgodnie z wyznaniem.

Ponadto mieszkańcy objęci są całodobową opieką, medyczną świadczoną przez dyżurujące pielęgniarki. Przez cały czas znajdują się również pod kontrolą lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i innych specjalistów. Prowadzona jest również rehabilitacja, w ramach której mieszkańcy codziennie korzystają z przyrządów do ćwiczeń. Ćwiczenia mają na celu poprawę aktywności Seniorów, zachowanie sprawności ruchowej, poprawę ruchomości w stawach, wzmocnienie mięśni, poprawę czynności samoobsługowych oraz zapobiegają ubocznym skutkom unieruchomienia.

Program zajęć przygotowywany jest w oparciu o indywidualne potrzeby i predyspozycje mieszkańców. Zajęcia odbywają się zarówno przy łóżku jak i w gabinetach przeznaczonych do rehabilitacji.

Dom Pomocy Społecznej „Zielony Taras” w Koszalinie podejmuje działania integrujące seniorów, dbał o nawiązywanie pozytywnych relacji mieszkańców Domu z innymi seniorami oraz ich rodzinami, aktywizował osoby starsze do udziału w życiu codziennym.

Przedsięwzięcia Domu Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie w 2018 r.:

- spotkanie integracyjne „ Lato z Senioorem”,
- turnieje gry w bule i kręgle na świeżym powietrzu,
- udział w Balu Seniora w Teatrze Variete Muza,
- spotkanie Seniorów w „ Krainie Fantazji” w Parsowie,
- Dzień Pieczonego Ziemniaka w Cetuniu,
- udział w festiwalu filmowym „ Integracja Ty i Ja”,
- udział w koncertach oraz występach Zespołu Frontowe Drogi,
- spotkanie z okazji Wigilii oraz z okazji Świąt Wielkanocnych,
- wycieczki krajoznawcze na Górę Chełmską,

- wycieczki nad morze,
- rejs tramwajem wodnym „ Koszałek”,po Jeziorze Jamno,
- warsztaty międzypokoleniowe z dziećmi z koszalińskich przedszkoli,
- kolędowanie Seniorów z młodzieżą z Państwowej Szkoły Muzycznej w Koszalinie ,
- organizacja Dnia Kobiet z młodzieżą ze Szkoły Zawodowej nr 8 w Koszalinie,
- wspólne śpiewanie piosenek harcerskich z Harcerzami z Hufca Ziemi Koszalińskiej,

DZIAŁALNOŚĆ DZIENNYCH DOMÓW WSPARCIA

W strukturach organizacyjnych Domu Pomocy Społecznej „ Zielony Taras” w Koszalinie funkcjonują 2 dzienne domy:

- 1) Dzienny Dom Pomocy „Złoty Wiek” przy ul. Piłsudskiego 64,
- 2) Dzienny Dom Pogodna Jesień „ Senior +” przy ul. L. Teligi 4

Dzienny Dom Pomocy „Złoty Wiek”

Dom przeznaczony jest dla osób w wieku powyżej 60 lat. Dysponuje 30 miejscami i jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00-15.00.

Placówka zapewnia samotnym seniorom, często o ograniczonej sprawności psychofizycznej różnorodne formy spędzania wolnego czasu:

Terapia zajęciowa:

- zajęcia manualne- rękodzieło, zajęcia plastyczne,
- zajęcia kulturalno-oświatowe- prelekcje, pogadanki, przegląd prasy,
- gry i zabawy dydaktyczne poprawiające i utrzymujące pamięć, itp. kalambury, bingo, krzyżówki,
- aktywizacja ruchowa w tym gimnastyka,
- zajęcia rekreacyjno-taneczne poprzez wdrażanie prostych układów choreograficznych,
- zajęcia muzyczne- ćwiczenia oddechowe, emisja głosu, wspólne muzykowanie,
- inscenizacje teatralne.

Dostęp do kultury:

- czynny udział w spotkaniach integracyjnych,
- wyjścia do muzeum, kina i teatru,
- spotkania z ciekawymi ludźmi zasłużonymi dla miasta i kultury,
- korzystanie z prasy oraz zbiorów biblioteki DDP.

Dzienny Dom Pogodna Jesień „Senior +”

Do 31 grudnia 2018 roku czynny był od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7.00 do 18.00 (od

1 stycznia 2019 r. czynny w godzinach od 7.00 do 16.00) r. Dom dysponuje 30 miejscami i przeznaczony jest dla osób w wieku powyżej 60 lat, będących mieszkańcami Miasta Koszalina, mających zmniejszoną sprawność fizyczną i trudności w organizacji życia codziennego, które z powodu choroby, niepełnosprawności wymagają częściowej opieki innych osób.

W Dziennym Domu Pogodna Jesień „Senior +” prowadzone są następujące formy działalności:

- zajęcia usprawniające ruchowo, w tym rehabilitacyjne mające na celu utrzymanie lub poprawienie utraconej sprawności,
- zajęcia rekreacyjne, kulturalne pozwalające na podtrzymywanie sprawności psychofizycznej możliwie w jak najlepszej kondycji oraz integrację ze społecznością lokalną,
- zajęcia edukacyjne mające na celu utrzymanie seniorów w jak najlepszej kondycji intelektualnej,
- zapewnienie dostępu do kultury i rekreacji,
- wspieranie w rozwiązywaniu indywidualnych problemów uczestników,
- budowanie więzi międzypokoleniowej.

Podopieczni Domów uczestniczyli w różnorodnych zajęciach kulturalnych, rekreacyjnych, edukacyjnych i turystycznych.

Działania realizowane przez dzienne domy w 2018 r. :

- „Spartakiada na wesoło”,
- „Lato z Seniosem”,
- „Europejski Dzień Seniora”,
- 100 lecie Niepodległości Polski – świętowanie z seniorami, zaproszonymi gośćmi . Występy artystyczne zespołów dziecięcych, młodzieżowych,
- „Senior aktywny- senior kreatywny”,
- „ Seniorada na wesoło”,
- wyprawa po Jeziorze Jamno tramwajem wodnym „ Koszałek”,
- wycieczki do Wodnej Doliny i na Górę Chełmską,
- wycieczki do Mielna, Darłowa, Sarbinowa, Kołobrzegu,
- grzybobranie w Mostowie,
- wyjścia na wystawy autorskie do CK105 i Galerii Ratusz,
- wyjście do Planetarium,
- wyjście do Papugarnii,
- udział w Festiwalu Filmowym „ Integracja Ty i Ja”,
- udział w Pikniku Integracyjnym „ Rady Osiedli- Seniorom”,

- udział w Targach Seniora Talent 65+”,
- udział w XVI Integracyjnych Warsztatach Artystycznych w Łazach,
- udział w obchodach Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną .

Ponadto w dziennych domach były organizowane zajęcia aktywizujące seniorów. Do najważniejszych należy zaliczyć:

- „Senioradnik”- zajęcia muzyczno- logopedyczne,
- „ Dotyk przez sztukę”,
- mini koncerty,
- zajęcia kreatywne rozwijające pamięć uwagę oraz odczucia estetyczne,
- zajęcia muzyczne połączone z ćwiczeniami oddechowymi i emisji głosu,
- zajęcia teatralno-poetyckie,
- zajęcia relaksacyjno- odprężające przy muzyce.

TELEOPIEKA

1 czerwca 2017 r. Miasto Koszalin wprowadziło usługę Teleopieki domowej. Mogą z niej skorzystać wszyscy chętni mieszkańcy Koszalina, którzy ukończyli 75 rok życia.

Uruchomienie usługi Teleopieki dla mieszkańców Koszalina jest odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania mieszkańców Miasta. Teleopieka umożliwia funkcjonowanie w swoim środowisku zamieszkania osobom, które ze względu na wiek oraz stan zdrowia wymagają stałego monitoringu i pomocy innych. Zapewnia bezpieczeństwo i wsparcie osób samotnych pozostających w domu.

Usługa Teleopieki polega na sprawowaniu opieki przez centrum monitoringu prowadzone przez firmę zewnętrzną przez 24 h/7 dni w tygodniu, przyjmowaniu zgłoszeń SOS od podopiecznych za pomocą czerwonego przycisku lub telefonu, wzywaniu Pogotowia Ratunkowego, Policji, Straży Miejskiej (w przypadku nagłej sytuacji zagrażającej życiu lub odniesionych przez seniora obrażeń), kontakcie z rodziną podopiecznego lub osobą wskazaną, celem udzielenia pomocy czy wsparcia.

Odpowiedzialnym za realizację usługi Teleopieki jest Dom Pomocy Społecznej w Koszalinie.

Realizatorem usługi jest firma zewnętrzna wyłoniona w drodze zapytania ofertowego, która użycza nieodpłatnie podopiecznemu sprzęt w postaci opaski na nadgarstek z tzw. „czerwonym przyciskiem” SOS oraz telefon komórkowy z modułem łączności Bluetooth wraz z instrukcją obsługi.

W 2018 roku z tej formy pomocy skorzystały 103 osoby starsze, telecentrum Firmy Infomedic odebrało 189 zgłoszeń od podopiecznych.

PROGRAM KOSZALIŃSKA KARTA SENIORA

Program Koszalińska Karta Seniora został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Koszalinie XVII/210/2016 z dnia 28 stycznia 2016 roku. Wszedł w życie 01 kwietnia 2016 r. Skierowany jest do mieszkańców Koszalina, którzy ukończyli 60 rok życia.

Program ma na celu:

- zwiększenie dostępu do usług publicznych poprawiających jakość życia seniorów,
- podniesienie aktywności i sprawności seniorów, poprzez zwiększenie dostępności do dóbr kultury oraz zachęcanie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i edukacyjnych,
- umożliwienie seniorom rozwoju pasji i zainteresowań oraz aktywnego spędzania czasu wolnego,
- kształtowanie pozytywnego wizerunku koszalińskich seniorów.

Do udziału w Programie mogą przystąpić podmioty, które w ramach prowadzonej przez siebie działalności i realizowanych usług wyrażą wolę stosowania ulg na rzecz seniorów : samorządowe instytucje kultury, jednostki prowadzące działalność z zakresu edukacji, kultury, sportu i rekreacji niepowiązane z samorządem wyrażające chęć włączenia się do Programu, przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą deklarujący uczestnictwo w Programie.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku osobom posiadającym Koszalińską Kartę Seniora ulgi i zniżki oferują 133 podmioty. W 2018 roku do Programu przystąpiło 8 przedsiębiorców.

Ogólna liczba seniorów, którzy ukończyli 60 lat na dzień 30.06.2018 r. wynosiła 31 270 osób. W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2018 roku wydano 1 124 Karty. Ogółem od początku realizacji Programu wydano 12 637 Kart dla 40,41 % osób uprawnionych.

Mieszkańcy Koszalina, posiadający Koszalińską Kartę Seniora najchętniej korzystali w 2018 roku z ofert:

Bałtyckiego Teatru Dramatycznego- 636 osób (Bilety na niedzielne spektakle BTD w wysokości 15 zł).

Muzeum- 37 osób (ceny biletu wstępu na wszystkie wystawy w Muzeum w każdy dzień tygodnia za 1 zł).

Filharmonii Koszalińskiej- 227 osób (ulgi na bilety na koncerty w kwocie od 4 zł do 5 zł).

Centrum Kultury 105- 2607 osób (ulgi na karnety na seanse w ramach Dyskusyjnego Klubu Filmowego, bilety na filmy proponowane w bieżącym repertuarze kina, bilety na seanse eventowe, bilety na retransmisje min. Opera, Teatr, udział w amatorskim ruchu artystycznym).

Parku Wodnego-19 693 osób (Rabat 60 %. Bilet Aqua Senior- aktywny od poniedziałku do niedzieli w godzinach od 9.00 do 14.00- bilet kosztuje 10 zł i uprawnia do 2 godzinowego pobytu w strefie rekreacyjnej).

PROGRAM SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH PRZECIWKO GRYPIE DLA OSÓB Z GRUPY PODWYŻSZONEGO RYZYKA POWYŻEJ 65 ROKU ŻYCIA

Program realizowany przez Miasto Koszalin od 2006 roku, skierowany jest do osób powyżej 65 roku życia. Z danych statystycznych wynika, że wzrasta liczba osób korzystających ze szczepień. W latach 2006 – 2018 szczepieniami przeciwko grypie zostało objętych 44 507 osób powyżej 65 roku życia. Na realizację programu przeznaczono z budżetu Miasta kwotę 1 254 965 zł.

W 2018 roku zaszczepiono 3928 osób o 874 więcej niż w roku 2006.

Tabela 5 Liczba osób zaszczepionych w latach 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Liczba zaszczepionych przeciwko grypie	3790	3874	3739	3928
Koszt szczepień (zł)	102.330	100.724	119 648,00 zł	157 120,00 zł
Liczba realizatorów szczepień	13	14	12	12

Źródło: UM w Koszalinie

WYDARZENIE „ SENIOR AKTYWNY SPOŁECZNIE”

Miasto Koszalin przystąpiło do akcji organizowanej przez redakcję Głosu Koszalińskiego oraz portal informacyjny GK.24.pl dotyczącej wydarzenia związanego z seniorami pod hasłem „ Senior Aktywny Społecznie”.

14 grudnia 2018 r. ukazało się specjalne wydanie „ Nasze Miasto SENIOR”. Wydanie w całości poświęcone zostało tematom związanym ze zdrowiem, aktywizacją społeczną osób starszych, ich właściwą opieką oraz ich potrzebach.

Zamieszczono wywiad z Prezydentem Miasta na temat Programu Koszalińska Karta Seniora oraz innych usług oferowanych starszym mieszkańcom miasta przez samorząd.

Do mieszkańców Koszalina trafiło 5000 egzemplarzy bezpłatnego wydania „ Nasze Miasto SENIOR”.

BAL SENIORA

14 września 2018 roku w Teatrze Variete Muza odbył się I Bal Seniora dla osób objętych Programem Koszalińskiej Karty Seniora. Współorganizatorami balu byli: Urząd Marszałkowski, Koszalińskie Centrum Wolontariatu, CK 105, Stowarzyszenie VivaMy. Udział w balu wzięło 200 seniorów.

SZKOLENIA Z PIERSZEJ POMOCY

Celem szkoleń było nabycie umiejętności wykonywania podstawnych czynności w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia (utrata przytomności, zatrzymanie czynności życiowych, udar, atak serca, zakrzuszenie itp.) W szkoleniu uczestniczyli członkowie Koszalińskiej Rady Seniorów, mieszkańcy osiedla im. T. Kotarbińskiego KSM Przylesie oraz Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Ogółem przeszkolono około 100 osób.

KOSZALIŃSKA RADA SENIORÓW

Pierwszej Kadencji zakończyła działalność w październiku 2018 roku wraz kadencją Rady Miejskiej 2014-2018.

Do głównych zadań realizowanych przez Koszalińską Radę Seniorów zaliczyć należy:

- współpracę z organami Miasta przy rozstrzyganiu spraw istotnych dla osób starszych m.in. Koszalińska Karta Seniora, Teleopieka, Koperta Życia,
- przedstawianie propozycji dotyczących krótko- i długoterminowych działań na rzecz osób w wieku senioralnym m.in. praca przy projektach do Budżetu Obywatelskiego,
- opiniowanie projektów uchwał Rady Miejskiej w Koszalinie, dotyczących osób starszych m.in. Miejski Program na rzecz osób starszych na lata 2018-2022,
- podejmowanie działań na rzecz integracji osób starszych ze społecznością lokalną oraz umacnianie więzi międzypokoleniowych m.in. Bal Seniora, Spotkanie z Radami Osiedli.
- propagowanie wśród seniorów aktywności w zakresie kultury, rekreacji, turystyki i edukacji w celu zapobiegania wykluczeniu społecznemu m.in. prowadzenie spotkań z seniorami w siedzibie Rady przy ul. Łużyckiej 30, organizacja rejsów tramwajem wodnym „Koszałek” po Jeziorze Jamno, udział w Targach Seniora,
- współpraca z organizacjami i instytucjami społecznymi, działającymi na terenie Koszalina, w sprawach planowania i podejmowania działań na rzecz osób starszych głównie z DPS „Zielony Taras”, ZBM, MZK, ZdiT.

MIEJSKI RZECZNIK KONSUMENTÓW

Działania na rzecz seniorów podejmowane były również przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów:

- udział w Targach dla Seniora zorganizowanych przez Regionalne Centrum Informacji Medycznej i Promocji Zdrowia „Infomedic”. W trakcie rozmów z osobami odwiedzającymi stoisko Urzędu Miejskiego w Koszalinie Rzecznik zachęcał do czytania umów przed ich podpisaniem oraz do korzystania z bezpłatnej pomocy Rzecznika. Wśród uczestników imprezy rozprowadzone były publikacje pt.: „Senior w świecie finansów”, „ Nie daj się nabrać, sprawdź zanim podpiszesz” i „Pomoc konsumencka”.
- Rzecznik spotkał się także z seniorami w ramach Dnia Seniora organizowanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie pod hasłem „Aktywnie i bezpiecznie”. W trakcie spotkania przedstawił prezentację pt. „Senior konsument”. Uczestnikom spotkania wyjaśnione zostały podstawowe zagadnienia prawa konsumenckiego (pojęcie konsumenta, różne tryby reklamacji, formy i sposoby zawierania umów). Szczególną uwagę zwrócono

na nieuczciwe praktyki stosowane przez przedsiębiorców, którzy zawierają umowy poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość. Rzecznik radził konsumentom, aby zachowali dużą czujność wobec atrakcyjnych ofert i nie podpisywali umów bez zapoznania się z ich treścią. Seniorzy zachęceni byli do korzystania z pomocy Rzecznika, która jest bezpłatna. Seniorzy konsumenci są pod szczególną ochroną Rzecznika, gdyż ze względu na ograniczenia wynikające z podeszłego wieku, złego stanu zdrowia oraz z uwagi na ogólne zaufanie jakim darzą drugiego człowieka, często padają ofiarami nieuczciwych działań przedsiębiorców.

ZARZĄD BUDYNKÓW MIESZKALNYCH

W ramach pomocy w poprawieniu warunków mieszkaniowych dla osób starszych ZBM proponował seniorom zamianę lokalu. W szczególności brana była pod uwagę zamiana lokalu na lokal o podwyższonym standardzie (z ogrzewaniem innym niż piecove, wc w lokalu) położonego na niższej kondygnacji. Przy tego typu zamianach uwzględniane było wskazanie lokalu o normatywnej powierzchni. Niejednokrotnie osoby starsze zajmują mieszkania o dużej powierzchni, czego skutkiem jest brak możliwości otrzymania pomocy finansowej na utrzymanie lokalu w postaci dodatku mieszkaniowego. Wówczas do zamiany proponowano (za zgodą Najemcy) lokal o mniejszej powierzchni, co pozwalało na zmniejszenie opłat. Osobom starszym, samotnym ZBM pomagał również przy przeprowadzce.

W 2018 roku Zarząd Budynków Mieszkalnych pomógł ogółem 38 osobom starszym przeprowadzając 24 transakcje zamiany mieszkań. Zarząd współpracował z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w zakresie objęcia pomocą, opieką osób starszych niezaradnych życiowo.

ZARZĄD DRÓG I TRANSPORTU realizował w 2018 roku zadania na rzecz poprawy jakości życia koszalińskich seniorów:

- 1) Likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie budynków użyteczności publicznej oraz infrastruktury drogowej do potrzeb osób starszych:
  - remont chodnika przy budynku Klemensiewicza 3 -3,
  - rozbudowa parkingu wraz z chodnikiem przy ul. Staszica 7c,
  - montaż 16 ławek wzdłuż ulic Miasta,
  - remont chodnika wzdłuż pawilonów handlowych przy ul. Władysława IV 22b-e,
  - budowa chodnika w pasie drogowym ul. Rybackiej w ramach zadania „Park na bunkrach” (wraz z 2 ławkami i koszami na śmieci),
  - montowanie i naprawa uszkodzonych barier ochronnych, słupków blokujących U-12b ogrodzenia łańcuchowego U-12c, - służą do ochrony pieszych przed pojazdami,

- montowanie progów zwalniających,
  - dostawa wraz z montażem wiat na przystankach w Koszalinie,
  - wymiana nawierzchni na przystankach autobusowych na terenie miasta Koszalina.
- 2) Dostosowywanie transportu publicznego do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych:
- w 51% autobusów posiadanych przez Spółkę, uruchomiono w minionym roku system zewnętrznych zapowiedzi głosowych. Dzięki temu pasażerowie stojący na przystanku słyszą, jaki numer linii i w jakim kierunku odjeżdża,
  - w listopadzie udostępniono pasażerom możliwość zakupu wszystkich rodzajów biletów poprzez aplikację „Mobilna Karta Miejska” wraz z funkcjonalnością otrzymywania komunikatów w zakresie itp. funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego. Aplikacja jest szczególnie przydatna dla osób z niepełnosprawnością ruchową,
  - w grudniu 2018 r. oddano do ruchu 7 fabrycznie nowych autobusów niskopodłogowych, które są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych.
- 3) Doposażenie parków, skwerów i placów w elementy małej architektury (ławki, kosze):
- ustawienie 21 ławek na terenie parków, zieleńców i pasów drogowych,
  - w ramach środków RO Rokosowo – zakup i ustawienie 10 ławek na terenie Osiedla Rokosowo,
  - montaż 10 szt. dekoracyjnych koszy na psie odchody pozyskanych przez TOZ, na terenie Koszalina,
  - w ramach środków RO Bukowe – zakup i montaż 4 ławek, 3 koszy na śmieci i 2 koszy na psie odchody – ul. Bukowa,
  - dwie ławki z koszami na śmieci w pasie drogowym ul. Rybackiej w ramach zadania „Park na bunkrach”.

KOMENDA MIEJSKA POLICJI w Koszalinie zrealizowała w 2018 r. niżej wymienione przedsięwzięcia:

- spotkanie na Uniwersytecie III Wieku przy Politechnice Koszalińskiej – rozdano około 200 szt. różnych ulotek, 50 szt. opasek odblaskowych, w spotkaniu uczestniczyło około 500 słuchaczy Uniwersytetu,
- spotkanie na Uniwersytecie III Wieku przy Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koszalinie – rozdano około 200 szt. różnych ulotek, w spotkaniu uczestniczyło około 100 słuchaczy,
- spotkanie w Stowarzyszeniu VivaMY w Koszalinie, przekazano około 50 szt. materiałów w postaci ulotek plakatów i zakładek, w zajęciach uczestniczyło około 30 osób,
- spotkania w Stowarzyszeniu AMAZONKA – 100 osób, które otrzymały komplety materiałów informacyjnych wraz z kalendarzami, plakatami, elementami odblaskowymi,

- spotkanie w Stowarzyszeniu Osób Niesłyszących i Niedosłyszących w Koszalinie – 50 osób w trakcie, którego rozdano materiały informacyjne wraz z plakatami,
- przeprowadzono przez dzielnicowych 34 spotkania z seniorami w Radach Osiedli, Klubach Seniora przy klubach osiedlowych koszalińskich spółdzielni, w ramach festynów na koszalińskich osiedlach w trakcie, których uczestniczyło około 1000 osób, rozdano kilkaset ulotek, zakładek, teczek tematycznych, kalendarzy, plakatów, opasek odblaskowych,
- przeprowadzono dwudniowe zajęcia warsztatowe w ramach Targów Bezpieczeństwa Seniorów w Koszalinie organizowanych przez firmę Infomedic. W trakcie targów, w których uczestniczyło przez dwa dni około 1000 seniorów rozdano około 300 szt. różnego rodzaju materiałów edukacyjnych, 50 szt. płyt CD z programem Bezpieczny Senior, 100 szt. opasek odblaskowych i drobnych gadżetów w postaci alarmowych breloków, apteczek medycznych, kalendarzy i innych niespodzianek przygotowanych przez jednostkę Policji. Atrakcją targów była maskotka koszalińskiej Policji „Miś Wojtek”, w targach uczestniczyli uczniowie klasy policyjnej z Computer College w Koszalinie,
- przeprowadzono 4 spotkania w Domu Pomocy Społecznej pozostawiając do użytku mieszkańców pakiety materiałów edukacyjno-informacyjnych z zakresu bezpieczeństwa osób starszych,
- przeprowadzono cykl działań profilaktyczno-edukacyjnych- program „Czerwiec miesiąc Bezpiecznego Seniora”. W trakcie realizacji przedsięwzięcia Komendant Miejski Policji w Koszalinie przy współpracy z biskupem Diecezji Koszalińsko – Kołobrzesckiej wystosował list odczytany we wszystkich parafiach diecezji i związany z bezpieczeństwem osób starszych.
- w ramach współpracy z dyrekcją Miejskiego Zakładu Komunikacji we wszystkich autobusach zostały umieszczone plakaty i ulotki informujące o w.w. programie. Ponadto w wybranych liniach autobusowych puszczone były multimedialny spot informujący osoby starsze o prowadzonej kampanii i metodach oszukiwania osób starszych. Materiał został przygotowany przy współpracy z oddziałem Polskiego Radia w Koszalinie. Na wszystkich przystankach zostały umieszczone w gablotach plakaty informujące o oszustach, prowadzonych działaniach i sposobach reagowania. Przy współpracy z dyrekcją Bałtyckiego Teatru Dramatycznego przygotowywany jest obecnie multimedialny materiał telewizyjny dotyczący wymienionego zagadnienia.
- przy współpracy z redakcją Gościa Niedzielnego w jednym z wydań ukazała się informacja o prowadzonych przez koszalińską Policję działaniach związanych z bezpieczeństwem osób w podeszłym wieku,

- nawiązano współpracę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oddział w Koszalinie oraz z Rzecznikiem Praw Konsumenta. W dniu 29 października 2018 roku zorganizowano „Dzień Bezpiecznego Seniora” w siedzibie CK105 w Koszalinie. Odbyły się zajęcia warsztatowe, wystawione zostały stoiska tematyczne ZUS, NFZ, Banku Pocztowego, Policji, Rzecznika Praw Konsumentów. W spotkaniu uczestniczyła grupa około 200 seniorów z terenu miasta,
- funkcjonariusze policji spotkali się z mieszkańcami i osobami starszymi na koszalińskim targowisku w ramach akcji „Bezpieczne Zakupy” przekazując osobom starszym około 100 szt. ulotek tematycznych oraz przeprowadzając szereg rozmów z osobami starszymi,
- przeprowadzono dwukrotnie badania ankietowe dotyczące realizowanych przez koszalińską Policję działań profilaktycznych oraz ankietę dotyczącą telefonów stacjonarnych.

Informacje na temat realizowanych przez Policję przedsięwzięć umieszczane były na stronie Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie oraz przekazywane przez koszalińskie media.

ZAKŁAD PIELĘGNACYJNO – OPIEKUŃCZY PRZY SPECJALISTYCZNYM ZESPOLE GRUŹLICY I CHORÓB PŁUC

ZPO w ramach swojej działalności realizuje zobowiązania kontraktowe dotyczące usług pielęgnacyjno – opiekuńczych w ramach całodobowej opieki długoterminowej. W Zakładzie znajduje się 27 łóżek szpitalnych. W roku 2018 w Zakładzie przebywało 82 pacjentów.

- Zakład zatrudnia wykwalifikowaną kadrę pielęgniarstwa, specjalistów w zakresie rehabilitacji, logopedii, psychologii, terapii zajęciowej, opiekunów medycznych oraz personel pomocniczy. Kadra medyczna systematycznie podnosi kwalifikacje, wiedzę i umiejętności poprzez udział w szerokim spektrum kursów i szkoleń. W trakcie całego pobytu kadra pielęgniarstwa wdraża działania edukacyjne dedykowane rodzinom oraz samym pacjentom w zakresie samopielęgnacji i samoopieki. Przy opuszczaniu zakładu pacjent/rodzina otrzymuje „Wypis pielęgniarstwa”, w którym zawarte są szczegółowe zalecenia dotyczące kontynuacji zastosowanej pielęgnacji.
- Trwają zaawansowane rozmowy dotyczące budowy nowego Centrum Opieki Długoterminowej w subregionie przy Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Koszalinie. Inwestycja planowana jest na 47 łóżek wraz z bazą rehabilitacyjno – szkoleniową.
- Działania związane z realizacją „Zadań promocji zdrowia w zakresie chorób układu oddechowego, w tym chorób odtytoniowych”, będące „Zadaniem sfinansowanym z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego”, stanowiły w roku 2018 przedsięwzięcie w ramach

którego w trzech terminach : 22.09.2018, 06.10.2018, 17.11.2018 zorganizowano cykl „Białych sobót”. Udział wzięło ok. 300 osób, z których większość to osoby starsze.

Zaproszono mieszkańców Miasta, w tym osoby starsze do skorzystania z badań profilaktycznych. Wszystkim wykonano badanie spirometryczne oraz badanie pomiaru stężenia zawartości tlenu węgla za pomocą smokolizera.

Z każdą z osób przeprowadzono indywidualną rozmowę informacyjno – edukacyjną. Każdy z uczestników otrzymał broszury i ulotki edukacyjne oraz przedmioty i gadżety promujące przedsięwzięcie. W przypadku, gdy wyniki przeprowadzonych badań znacząco odbiegały od normy, pacjent mógł skorzystać z konsultacji lekarza specjalisty, który dokonywał konsultacji oraz jeśli zachodziła taka potrzeba, przekazywał informację pisemną do lekarza pierwszego kontaktu.

OKRĘGOWA IZBA PIELEŃNIAREK

W ramach zadań związanych z bezpośrednią opieką nad pacjentem geriatrycznym zorganizowała dwie konferencje naukowe dla pielęgniarek:

- 21 czerwca 2018 r. „Postępowanie z raną przewlekłą” we współpracy z Evereth Publishing Sp. z o.o w Warszawie
- 14 listopada 2018 r. „ Wielochorobowość- specyfika opieki nad pacjentem geriatrycznym” zorganizowanym we współpracy z Family Service Pelagros.

3. ZREALIZOWANE DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW PRZEZ MIEJSKIE JEDNOSTKI KULTURY, SPORTU I REKREACJI

CENTRUM KULTURY 105 W KOSZALINIE

W ramach swojej działalności CK 105 zorganizowało lub współorganizowało szereg zadań dedykowanych seniorom:

- Teatr ZWIERCIADŁO,
- Chór Frontowe Drogi,
- zespół taneczny SZYK,
- taniec dla pań 50 +
- zajęcia malarskie dla dorosłych.

W zakresie rozwoju ruchu artystycznego działało 5 sekcji, w których uczestniczyło 118 osób.

Sekcje te dały łącznie 36 koncertów i spektakli, prezentując i promując siebie na tle Miasta, w których uczestniczyło 7450 osób.

W CK 105 działają dwa zespoły śpiewacze:

- Zespół Śpiewaczy Śródmieście
- Zespół Śpiewaczy Zacisze

W ramach oferty kulturalnej w zakresie imprez zostały zorganizowane 2 koncerty karaoke dedykowane seniorom.

CK 105 było współorganizatorem 28 działań:

- integracja osób starszych z organizacjami pozarządowymi i instytucjami, w których udział wzięło 4540 osób,
- scena Seniora – koncerty promujące grupy seniorów współpracujące ze sobą,
- piknik Integracyjny Rady Osiedli Seniorom,
- I Bal Seniora,
- koncerty seniorów dla seniorów,
- imprezy o charakterze międzypokoleniowym z udziałem całych rodzin, w których uczestniczyło w 29000 osób:
- Orszak Trzech Król,
- festyn Rodzinny Na Maxa,
- festyn Osiedlowy RO Tysiąclecie,
- XII Letnie Spotkania z Folklorem,
- impreza „Żegnaj lato, witaj jesień”,
- festyn Osiedlowy RO Bukowe,
- kampania na rzecz bezpieczeństwa osób starszych „Bezpieczny Senior”.

KOSZALIŃSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Koszalińscy seniorzy mogli korzystać z bezpłatnej oferty przygotowanej przez KBP.

- Kursy komputerowe dla seniorów – mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu. Prowadzone są przez bibliotekę od 2009 roku. W 2018 r. w każdym szkoleniu brało udział 4 -5 osób (jedna osoba przy jednym komputerze). Kurs trwał 2,5 miesiąca (34 godzinny) i obejmował zagadnienia związane z podstawami obsługi komputera, Microsoft Office Word, wyszukiwaniem informacji w Internecie, komunikatorami, pocztą elektroniczną, mediami społecznościowymi. Szkolenia prowadzone były w filiach: nr 1 (ul. Wenedów 24B/8), nr 4 (ul. F. Ruszczyca 14) , nr 8 (ul. Andersa 4-6), nr 9 (ul. A. Struga 5), nr 12 (ul. Spokojna 48B).
- Spotkania Dyskusyjnych Klubów Książki- starsi oraz młodszy czytelnicy spotykali się raz w miesiącu, wspólnie spędzając czas i dyskutując o przeczytanej lekturze. Spotkania odbywały

się w trzech filiach bibliotecznych: Filii nr 8 (ul. Andersa 4-6) , Filii nr 9 (ul. Struga 5) i Filii nr 12 (ul. Spokojna 48).

- Koła zainteresowań- w dwóch filiach bibliotecznych: Filii nr 4 (ul. Ruszczyca 14) oraz Filii nr 12 (ul. Spokojnej 48 B), raz w tygodniu odbywały się spotkania senierek, które spędzały czas w bibliotece przy dobrej książce i robótkach ręcznych. Panie polecały sobie przeczytane lektury, poznawały różne techniki zdobienia oraz wymieniały się ścięgami szydełkowymi i na drutach.
- Koncerty muzyczne- Filia nr 8 nawiązała współpracę z Zespołem Szkół Muzycznych w Koszalinie i cyklicznie uczniowie tej szkoły grają dla czytelników.
- Spotkania dla osób niedowidzących w Wypożyczalni Książki Mówionej- od wielu lat w każdą środę o godz. 11.00 odbywają się spotkania tematyczne dla osób starszych i słabowidzących. Są to spotkania świąteczne, prezentacje nowości książkowych lub spotkania prezentujące sylwetki pisarzy, piosenkarzy lub kompozytorów.
- Spotkania muzyczne – w ubiegłym roku odbyły się w siedzibie Domu Pomocy Społecznej w Koszalinie oraz w Domu Seniora „Złote Serca”, uczestniczyli w nich starsi i niepełnosprawni pensjonariusze.
- Zorganizowano 12 projekcji filmowych w ramach Filmowej Akademii Integracji (8 spotkań w Sali kinowej i 4 spotkania wyjazdowe), gdzie prezentowano filmy dla różnych grup wiekowych: dzieci i młodzieży, osób starszych oraz z audiodeskrypcją dla osób niewidomych i niedowidzących.
- Książki z dużą czcionką, audiobooki i ebooki- z myślą o osobach starszych w KBP gromadzone są książki z powiększonym drukiem, ok. 1000 woluminów. W wypożyczalni płyt w Bibliotece Głównej udostępniany jest pokaźny zbiór audiobooków: 3.157 tytułów książek nagranych w formacie mp3 i audio.

Czytelnikom zapewniony jest dostęp do ponad 50.000 tytułów ebooków na platformie Legimi i Ibuk Libra, z możliwością powiększenia wielkości czcionki,

MUZEUM

Osoby starsze korzystały z nieodpłatnej oferty Muzeum oraz korzystały ze zniżek oferowanych w Programie Koszalińskiej Karty Seniora.

Oferta przygotowana przez Muzeum:

- Etnograficzne Warsztaty rękodzielnicze. Zajęcia trwające 3 godziny odbywały się w każdy poniedziałek. Celem warsztatów było propagowanie tradycyjnych technik plastyki ludowej takich jak haft, wycinanka, bibułkarstwo, plastyka obrzędowa związana ze świętami

Wielkanocnymi oraz Bożego Narodzenia, lepienie w glinie polichromia w drewnie, nauka ręcznego wykonywania filcu z wełny owczej. W przypadku kilku technik wykorzystywano dziedzictwo regionalne sięgając po oryginalną i unikatową ornamentykę jamneńską. Podejmowano próby odtwarzania motywów roślinnych charakterystycznych w meblarstwie jamneńskim, przenosząc je na przedmioty codziennego użytku: drewniane łyżki, wieszaczki, zakładki, drewniane stołeczki (polichromia). Ornamentykę regionalną wykorzystywano także w pracach hafciarskich oraz podczas lepienia naczyń glinianych.

- Udział w wykładach „ W Samo południe”, „Giełdzie kolekcjonerskiej” oraz w wernisażach wystaw.

FILHARMONIA KOSZALIŃSKA organizowała imprezy o charakterze międzypokoleniowym z udziałem całych rodzin:

- w okresie od kwietnia do listopada zorganizowała 7 koncertów edukacyjnych dla całych rodzin pod nazwą „ Familijny Park Sztuki”. Udział w koncertach wzięło 3980 osób,
- w październiku z okazji Europejskiego Dnia Seniora odbył się Koncert w którym udział wzięło 250 osób,
- przy współpracy ze Szkołą Muzyczną Yamaha w listopadzie przygotowano Przegląd Talentów Seniorów, w której udział wzięło 340 osób,

BAŁTYCKI TEATR DRAMATYCZNY wspiera aktywizację osób starszych poprzez specjalną ofertę dla posiadaczy Koszalińskiej Karty Seniora. W 2018 roku 636 seniorów skorzystało z zakupu biletów w cenie 15 zł na niedzielne spektakle.

PARK WODNY

Koszalińscy seniorzy korzystają w Parku ze specjalnej oferty Bilet Aqua Senior- aktywny od poniedziałku do niedzieli w godzinach od 9.00 do 14.00- bilet kosztuje 10 zł i uprawnia do 2 godzinowego pobytu w strefie rekreacyjnej. W 2018 roku z oferty skorzystało 19 693 osób.

4. DZIAŁALNOŚĆ UNIWERSYTETÓW TRZECIEGO WIEKU

UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU PRZY WYŻSZEJ SZKOLE ZAWODOWEJ

Uniwersytet w ramach oferty programowej zrealizował następujące działania:

- Dzień sportu z okazji Dnia Babci i Dziadka,
- w Galerii Ratusz w Urzędzie Miejskim w Koszalinie odbyło się uroczyste otwarcie wędrującej wystawy malarskiej Słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku pn. *Configuracje*. Laureat Słuchacz UTW w PWSZ – Pan Jan Szary,
- zespół fletów prostych pn. „Czarodziejskie flety” reprezentowany przez Słuchaczy UTW PWSZ w Koszalinie zdobył 3 miejsce w II Regionalnym Przeglądzie Muzykujących Seniorów – Instrumentalistów,
- turniej gier planszowych, turniej Bingo, obchody Dnia Kobiet, spotkanie Wigilijne, Mikołajki, Dzień Mężczyzny,
- zajęcia plastyczne,
- zajęcia ruchowe o charakterze rehabilitacyjnym, w tym nordic walking,
- wycieczki krajowe i zagraniczne (środki własne Słuchaczy, 36 osób),
- I Mikołajkowe Zmagania Sportowe o Nagrody Rektora PWSZ. Mikołajkowy Marsz Nordic Walking o Złote Kije Rektora PWSZ w Koszalinie i Mikołajkowy Bieg o Puchar Rektora PWSZ w Koszalinie,
- SENIORALIA Uniwersytetu Trzeciego Wieku PWSZ w Koszalinie pod hasłem SPOTKANIE POKOLEŃ CZYLI ZMAGANIA „PRAWIE OLIMPIJSKIE” na wesoło,
- zajęcia komputerowe,
- kurs języka angielskiego,
- włączenie się w akcję czytania bajek przedszkolakom pn. „Cała Polska czyta dzieciom”(czytanie przedszkolu Nr 9 w Koszalinie),
- Słuchacz UTW PWSZ Pan Witold Jabłoński z „Akademii Dźwięku”, na spotkaniu z przedszkolakami starał się uwrażliwić Maluchy na otaczający ich świat za pomocą wibracji dźwięku,
- Na terenie uczelni dla mieszkańców nieodpłatnie
  - były wykonywane badania w kierunku rozpoznania cukrzycy,
  - były wykonywane pomiary ciśnienia,
  - uczono kobiety samobadania piersi,
  - odbyły się pokazy masażu kręgosłupa i dłoni,
  - przeprowadzono analizę badań laboratoryjnych pod kątem doboru sposobu żywienia,

- przeprowadzono analizę składu ciała oraz udzielono porad żywieniowych w różnych jednostkach chorobowych,

- Studenci pedagogiki i wychowania fizycznego zorganizowali festyn sportowy dla dzieci i dorosłych (200 osób)

UNIwersytet TRZECIEGO WIEKU PRZY POLITECHNICE KOSZALIŃSKIEJ

Najważniejsze działania:

- Kampania na rzecz bezpieczeństwa – spot KM Policji i CK 105,
- upowszechnianie tradycji Świąt Bożego Narodzenia– spot CK 105,
- uczestniczenie w bezpłatnych kursach kwalifikacyjnych z fotografii i fototechniki, prezentacji a prac fotograficznych na wystawie w ratuszu w ciągu roku akademickiego,
- udział w szkoleniach: komputer, Internet, media społecznościowe, komunikatory, smartfony ...
- wykłady dla słuchaczy o różnej tematyce – zdrowie, kultura historia, sport, podróże, ekonomia, prawo ... itp.,
- zajęcia z Yogi i Aquaerobik,
- piknik w Unieściu,
- 2 wycieczki krajowe,
- 12 wycieczek zagranicznych
- opracowywanie wniosków do Budżetu Obywatelskiego
- udział grup tanecznych w jasełkach organizowanych przez Happy Days,
- pokazy tańca na festynach w Koszalinie, Sianowie, Dobrzycy, w przedszkolach, w Domach Pomocy Społecznej, w Szkole Muzycznej, na finale WOŚP w Mścicach, Dobrzycy, Tymieniu, występy w filharmonii, teatrze i CK 105- grupy taneczne
- wystawy malarskie w Koszalinie, plener malarski w Dziwnówku oraz wystawa poplenerowa w 11 miastach województwa zachodniopomorskiego

5. DZIAŁALNOŚĆ KLUBÓW SENIORA

KLUB SENIORA PRZY CARITAS PRZY DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ

- Pogadanki na temat zasad bezpieczeństwa prowadzone przez funkcjonariuszy policji: zabezpieczenie kont, mieszkań przed oszustami oraz zasady bezpiecznego podróżowania,
- warsztaty: tworzenia biżuterii, tworzenia witraży, tkactwa, prac manualnych, plastyczne,
- warsztaty związane z profilaktyką zdrowotną i higieną osobistą,
- uczestnictwo w spektaklach teatralnych oraz konkursach piosenek,

- gimnastyka fizyczna wraz z uprawianiem nordic walking,
- bal karnawałowy.

KLUB SENIORA PRZY KSM PRZYLESIE „KANION”

W Klubie Seniora działającym w Koszalińskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Przylesie”- Klub „Kanion”, osoby starsze spotykają się we wtorki przy herbacie oraz kawie aby miło spędzić czas. Organizowane są cykliczne działania integrujące środowisko seniorów, które wypełniają im wolny czas i wyzwalają aktywność kulturalną. Klub seniora umożliwia motywację środowiska seniorów do wspólnego spędzania czasu wolnego i zwiększenia udziału w życiu społecznym, daje możliwość zawierania nowych znajomości i utrzymanie więzi wśród seniorów.

Imprezy kulturalne i rekreacyjne dla seniorów:

- Dzień Babci i Dziadka,
- Andrzejkki ,
- bal karnawałowy,
- Dzień Kobiet,
- Walentynki dla seniorów,
- Tłusty czwartek,
- wielkanocne spotkanie seniorów,
- jesienny festyn dla seniorów- grzybobranie,
- z okazji „Dni Przylesia”- piknik „Majówka dla seniorów”,
- spotkanie wigilijne z seniorami,
- spotkanie wielkanocne z seniorami,
- koncerty słuchania muzyki poważnej,
- gimnastyka seniora,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami służby zdrowia w celu przybliżenia, schorzeń wieku senioralnego, jak im zapobiegać, a jak leczyć,
- utrwalenie zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- aktywna współpraca z innymi Klubami Seniora, wspólne organizowanie imprez okolicznościowych,
- aktywna współpraca z policją i strażą miejską – wykłady i prelekcje nt. bezpieczeństwa seniorów.

KLUB SENIORA KSM „NA SKARPIE”

- Współpraca ze Stowarzyszeniem Integracji Międzypokoleniowej „Aktywni Razem” w Koszalinie,
- całoroczna działalność Klubu Aktywnego Człowieka- udział w koncertach muzycznych, koszykowych zabawach tanecznych,
- udział w przeglądach miejskich i regionalnych Zespołu Śpiewaczego „Bałtyk”,
- cykliczne „Spotkania Pokoleń”- aktywni artystycznie Seniorzy z Bałtyku realizowali się twórczo wystawiając widowiska obrzędowe: dożynki, Jasełka, skecze i znane klasyczne inscenizacje w klubach, przedszkolach i szkołach na terenie osiedla oraz w 2 Środowiskowych Domach Samopomocy,
- działalność Galerii Klubu *Bałtyk* – wystawy plastyczne i fotograficzne – współpraca ze stowarzyszeniami i związkami twórczymi,
- wyjazdy do Teatru Muzycznego w Gdyni na musicale,
- cykliczne spotkania tematyczne, wykłady i prezentacje multimedialne z różnorodną tematyką,
- wycieczki: do Kołobrzegu, do Berlina, okolice Polanowa (Wietrzno, Żydowo),
- gimnastyka kręgosłupa,
- poranna Zumba Gold dla seniorek,
- gra w tenisa,
- plenerowe rozgrywki w bulle
- stałe zajęcia relaksacyjne „Sztuka Życia”,
- akcja ze swoją biblioteką „Bookcrossing”- można przynieść i zostawić przeczytane, nowe i używane książki, a także wziąć inne do czytania,
- współpraca z koszalińskim Hospicjum, zbiórka środków podczas festynu,
- spotkanie z funkcjonariuszem Policji na temat bezpieczeństwa osób starszych w życiu i w sieci.

KLUB SENIORA PRZY KSM „ NASZ DOM”

- Spotkania zorganizowanych grup: Związek Emerytowanych Żołnierzy Wojska Polskiego, Krajowe Bractwo Literackie, Towarzystwo Numizmatyczne,
- wieczornice Literackie raz w miesiącu,
- działalność Zespołu Wokalno-Estradowego UNI VERSUM,
- zajęcia teatralne dla chętnych uczestników klubu seniora,
- prelekcje:
  - Seniorze poznaj metody walki z przemocą
  - Na czym polega Bioeedbank?

- Nie daj się chorobom otępiennym. Jak odsunąć to w czasie? Sposoby na ćwiczenie pamięci.

- Zajęcia ruchowe:
  - gimnastyczno- taneczne,
  - zdrowy kręgosłup.
- Kurs obsługi komputera, tabletów, smart fonów, aparatów cyfrowych itp.

KLUB SENIORA PRZY RADZIE OSIEDLA ROKOSOWO

- Wieczorki taneczne,
- bale: Bal sylwestrowy oraz Bal Walentynkowy,
- spotkania z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet,
- tygodniowa wycieczka do Lwowa,
- organizacja koncertów z muzykami z Filharmonii,
- spotkania z podróżniczką Jagodą Koprowską,
- Zespół śpiewaczy Seniorek „Zacisze” nagrał 2 płyty oraz brał udział w liście przebojów ludowych w Radio Koszalin.

KLUB SENIORA PRZY RADZIE OSIEDLA „ TYSIĄCLECIA”

- Spotkanie z okazji Dnia Babci i dziadka,
- Dzień Kobiet,
- Dzień Matki,
- Dzień Seniora,
- biesiady imieninowe,
- spotkania z lekarzami, dietetykami, refluksologiem, podologiem,
- spotkania informacyjne o opiece senioralnej,
- spotkania z kosmetologiem i wizażystą,
- spotkania świąteczne,
- spotkania z policją (bezpieczeństwa seniorów)

KLUB SENIORA PRZY OKRĘGOWEJ IZBIE RADCÓW PRAWNYCH

Członkowie Klubu odbywają spotkania jeden raz w miesiącu i mają charakter integracyjno-edukacyjno-towarzyski:

- spotkania świąteczne,
- piknik radcowski,
- ogólnopolskie spotkania integracyjne- wczasowe,

- turnusy sanatoryjne,
- udzielanie zapomóg osobom pozostającym w trudnych warunkach materialnych.

6. DZIAŁALNOŚĆ RAD OSIEDLA

Najważniejsze przedsięwzięcia (rad osiedla, które przekazały sprawozdania)

- XV Festyn „MEC bliżej mieszkańca”- (Rada Osiedla im. Melchiora Wańkowicza, im. Tadeusza Kotarbińskiego, imienia J.J. Śniadeckich),
- XI Letnie spotkanie z folklorem” (Rada Osiedla im. Melchiora Wańkowicza, im. Tadeusza Kotarbińskiego, imienia J.J. Śniadeckich),
- Festyn „Postaw na rodzinę” (Rada Osiedla im. Melchiora Wańkowicza, im. Tadeusza Kotarbińskiego, imienia J.J. Śniadeckich),
- Festyn „ Pożegnanie lata” (Rada Osiedla im. Melchiora Wańkowicza, im. Tadeusza Kotarbińskiego, imienia J.J. Śniadeckich, Rada Osiedla „NA SKARPIE”),
- Festyny rodzinne (Rada Osiedla Wspólny Dom),
- Dzień Babci i Dziadka (Rada Osiedla Wspólny Dom Rada Osiedla Rokosowo),
- Konkurs „ Najładniejszy wystrój świąteczno- noworocznych balkonów, loggii i ogródków przydomowych” (Rada Osiedla im. Melchiora Wańkowicza, im. Tadeusza Kotarbińskiego, imienia J.J. Śniadeckich),
- Konkurs „Najładniej ukwiecony balkon, loggię i ogródek przydomowy” (Rada Osiedla im. Melchiora Wańkowicza, im. Tadeusza Kotarbińskiego, imienia J.J. Śniadeckich),
- 100- lecie Niepodległości (Rada Osiedla „NA SKARPIE”),
- Dzień Seniora (Rada Osiedla „NA SKARPIE” Rad Osiedla im. Melchiora Wańkowicza),
- Festyn na MAX-a (Rada Osiedla „NA SKARPIE”),
- Piknik Osiedlowy na Przywitanie Lata” (Rada Osiedla „NA SKARPIE”),
- Wieczornica literacka (Rada Osiedla Wspólny Dom),
- Spotkanie z policjantem „ Bezpieczny Senior” (Rada Osiedla Wspólny Dom),
- Karnawał Na ludową Nutkę Rada Osiedla im. Melchiora Wańkowicza,
- Koncert z okazji Dnia Kobiet (Rada Osiedla im. Melchiora Wańkowicza, Rada Osiedla Rokosowo),
- Święto Pierozka (Rada Osiedla im. Melchiora Wańkowicza),
- Konkurs na Palmę Wielkanocną (Rada Osiedla im. Melchiora Wańkowicza),
- Koncert Zaduszki Jazzowe (Rada Osiedla im. Melchiora Wańkowicza),
- Rady Osiedli dla swoich samotnych mieszkańców organizowały Wigilię oraz Śniadanie i Popołudnia Wielkanocne

7. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Organizacje pozarządowe w swojej działalności statutowej podjęły następujące działania:

STOWARZYSZENIE VIVAMY

1) Oferta kulturalna:

- cykliczne spotkania z Andrzejem Zborowskim – Porozmawiajmy o Muzyce”- 4 spotkania 88 osób,
- spotkania artystyczne i okolicznościowe- spektakl „KONOPIELKA”, „Opowieści dziwnej treści” –spotkanie z Janem Pietrzykowskim pod hasłem: „Oj działo się w Koszalinie”, „Wieczór Poetycki” –spotkanie z Grupą Literacką KRYWAJ, która zaprezentowała wiersze o tematyce Świąt Wielkanocnych, spotkanie poświęcone pamięci Jana Pietrzykowskiego założyciela Grupy Teatralnej Janusza P.. premiera spektaklu „Majster i czeladnik, spotkanie z poezją z Grupą Literacką Literomograf, wieczór poetycki z grupą Literacką KryWaj na temat Świąt Bożego Narodzenia, występ Sekcji Teatralnej w spektaklu pt. „Co to są Święta Bożego Narodzenia” 7 spotkań-273 osób,
- wyjścia do Kina, Teatrów, Filharmonii – 27 wyjść dla 592 osób
- zorganizowano i koordynowano wyjazdy do Teatru Muzycznego w Gdyni i Filharmonii w Szczecinie-2 wyjazdy dla 62 osób

2) Rozwój zainteresowań i pasji:

- Sekcja Teatru 37 spotkań. Każdorazowo uczestniczyło 6-12 osób
- Sekcja Brydżowa 43 spotkania podczas, których uczestniczyło 4-8 osób
- Sekcja -Rękodzielnicze Warsztaty Etnograficzne w Muzeum 45 spotkania, każdorazowo uczestniczyło- 2-4 osoby

3) Rozwój ruchu artystycznego starszego pokolenia:

- Sekcja Teatru. W 2018 r. w ramach sekcji działała jedna grupa tj, Grupa Teatralna Janusza P licząca 5- 7 osób z liderem tej grupy łącznie. Grupa ta wystawiła spektakl pt. Majster i czeladnik, występowała również na Targach Seniora, Dniu Matki przedstawiając część sztuki Zemsty Aleksandra Fredry. Przygotowała również przedstawienie z okazji Świąt Bożego Narodzenia.

4) Oferta edukacyjna dla seniorów:

- prelekcje, warsztaty, spotkania z ciekawymi ludźmi o różnych specjalnościach: stylistka, dietetyczka, przedstawiciele Koszalińskiego Stowarzyszenia Kampania Rycerska, , koszalińska

artystką, która tworzy przedmioty z porcelany, florystka - warsztaty florystyczne nt. „Przedłużanie trwałości kwiatów i zieleni ciętej”, braffitterka - doradca we właściwym dopasowaniu biustonosza, historyk na temat historii lotnictwa, warsztaty kosmetyczne dbanie o cerę po lecie,

- zwiedzanie redakcji Głosu Koszalińskiego –poznanie od „kuchni” jak powstaje papierowa gazeta,
- spotkanie z Eugeniuszem Żuberem – „Nasz Koszalin w pigułce,
- wyjścia do Koszalińskiego Obserwatorium,
- spotkania z przedstawicielkami firmy na temat środków czystości i sprzątania bez wysiłku,
- wyjście do Fabryki Bombek z okazji Świąt.

5) Rozwijanie i wspieranie zajęć aktywności fizycznej

- sekcja gimnastyki tanecznej – 8-10 osób,
- sekcja rowerowa – 20 osób,
- gimnastyka w wodzie - koordynowano wyjścia do Parku Wodnego w Koszalinie na gimnastykę w wodzie- 55wyjść dla 5-14,
- organizacja 10 wyjazdów jednodniowych do: Parku Leśnego w Karnieszewicach, Żydowa, Szczecina, Kluk, Wdzydz Kaszubskich, Malborka, Cesarskich Uzdrowisk, Berlina na jarmark; oraz wyjazd tygodniowy na Suwalszczyznę- 223 osoby.

6) Integracja środowisk osób starszych z organizacjami pozarządowymi i instytucjami

- spotkanie integracyjne dla uczczenia 100-lecia Niepodległości,
- spotkanie z okazji Dnia Seniora,
- spotkanie z okazji Dnia Wolontariusza,
- uczestnictwo w Gali Organizacji Pozarządowych,
- udział w Balu Seniorów,

7) Organizacja spotkań integracyjnych w różnych miejscach:

- piknik Majowy na Osiedlu „Na Skarpie”
- piknik na wsi w Dobiesławiu,
- piknik na Ogrodach działkowych,
- rejs Koszałkiem po Jeziorze Jamno,
- piknik na Górze Chełmskiej,
- piknik w Rosnowie Kolejka Wąskotorową,
- piknik na pożegnanie sezonu na Osiedlu NA SKARPIE,
- taneczne Poniedziałki w Klubie Prywatka,
- spotkania z okazji Świąt w Klubie Prywatka,

- organizacja Dnia Matki w Klubie Prywatka,
- 8) Inne działania:
- spotkanie z Policją na temat „Aktywny i bezpieczny Senior”- 23 osoby
  - szkolenie edukacyjne doradców Banku Pocztowego z zakresu zagrożeń związanych m.in. z korzystania z kart bankowych i dokonywania płatności przez Internet
  - spotkanie z doradcą finansowym nt. „Bezpieczne transakcje, oszczędzanie i zawieranie umów oraz zabezpieczanie środków finansowych dla bliskich”,
  - spotkanie z przedstawicielami firmy nt. „Bezpieczne transakcje i zakupy w sieci czyli w Internecie
  - Spotkanie z Notariuszem, którego tematem były darowizny, dziedziczenia, spadki i testamenty
  - Akademia Zdrowia
    - spotkanie z lekarzem chorób zakaźnych z Sanepid – choroby odkleszczowe i powikłania z tym związane
    - spotkanie z lekarzem pierwszego kontaktu choroby serca, zawał serca, udar mózgu, cukrzyca, mity w medycynie,
    - spotkanie z lekarzem ginekologiem – choroby kobiece
    - spotkanie z psychoterapeutą nt. „Zaopiekuj się sobą”,
    - okulistą – zaćma i jaskra,
    - stomatologiem – zdrowie zaczyna się od jamy ustnej,
    - kręgarzem, masażystą nt. terapii manualnej kręgosłupa,
    - kosmologiem - Trychologia – problemy skóry głowy i włosów,
    - refleksologiem nt. refleksologii stóp i twarzy
    - spotkanie z lekarzem ortopedą
    - spotkanie z lekarzem urologiem

Ogółem w Akademii Zdrowia uczestniczyły 354 osoby.

POLSKI CZERWONY KRZYŻ

- Spotkania świąteczne dla seniorów i paczki dla seniorów- 30 osób,
- Koszaliński Hip-Hop Koszalińskim Seniorom-Koncert charytatywny na rzecz seniorów- 150 osób,
- zbiórka finansowa na paczki żywnościowe- przygotowano 30 paczek,
- Realizacja programu FEAD- „Dożywianie najuboższej ludności Unii Europejskiej”- 1000 osób

TOWARZYSTWO POMOCY IM. ŚW. BRATA ALBERTA KOŁO KOSZALIŃSKIE

- Realizacja projektu „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ! 2018”. Celem projektu była poprawa w dostępie do leków dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej lub materialnej głównie przebywających w schronisku dla osób bezdomnych prowadzonym przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta w Koszalinie, a także z terenu miasta Koszalina. Łącznie z pomocy skorzystało 266 osób, w tym 78 osób starszych.

W ramach przeprowadzonych działań podniesiono również świadomość beneficjentów na temat systematycznego stosowania leków i konsekwencji w braku systematyczności.

Środki finansowe na realizację zadania pochodziły z Fundacji „ Dbam o Zdrowie”

FUNDACJA „ZDAŹYĆ Z MIŁOŚCIĄ” zorganizowała dla osób starszych samotnych akcję „ Zjedz obiad z Seniozem”. W akcję zostały zaangażowane koszalińskie restauracje oraz wolontariusze Fundacji. W niedzielę restauracja zapraszała do siebie na obiad 2 osoby: seniora i wolontariusza. W ramach projektu zorganizowano 30 obiadów dla seniorów.

KOSZALIŃSKIE CENTRUM WOLONTARIATU

- W dniu 12 czerwca 2018 r . odbyła się wycieczka integracyjno-edukacyjna do Darłowa dla wolontariuszy. Udział w imprezie wzięło 51 osób. Byli to wyróżniający się wolontariusze ze Szkolnych Kół Wolontariatu szkolni koordynatorzy wolontariatu oraz wolontariusze seniorzy. Wycieczka była podziękowaniem dla wolontariuszy za włożony czas, trud, zaangażowanie i pracowitość. Była to także szansa na to, aby wolontariusze z różnych środowisk mogli podzielić się swoimi doświadczeniami oraz nawiązać współpracę. Należy podkreślić, że była to szansa w pełni wykorzystana. W czasie trwania imprezy wolontariusze z różnych środowisk i w różnym wieku nawiązali kontakty, wymieniali doświadczenie, wspólnie się bawili. Na pewno takie relacje pozostaną także po wycieczce i zaowocują większą integracją koszalińskiego środowiska wolontariackiego.
- Promowano wolontariat na rzecz osób starszych w czasie 2 imprez o charakterze masowym:
  - 19.04.2018 na Politechnice Koszalińskiej w czasie imprezy "Dzień Społecznika".
  - 16.06.2018 w Wodnej Dolinie w ramach Festiwalu Organizacji Pozarządowych oraz w czasie 5 prelekcji o wolontariacie zorganizowanych dla mieszkańców Koszalina (300 osób).
- W ramach realizacji zadania „Moda na Wolontariat 2” zorganizowano 3 prelekcje (dla 145 osób) o tematyce turystyczno-historycznej połączone z pokazami zdjęć:

- " Stare i nowe Wilno 2015 " - odbyła się w Koszalińskim Klubie Amazonka w dniu 27 lutego 2018 r.

- „Gibraltar” oraz „Wielki Tydzień w Andaluzji”- odbyła się w Środowiskowym Domu Samopomocy „Przyszłość” w Koszalinie dniu 16 marca 2018 r.

- „Majorka” - odbyła się w Koszalińskim Klubie Amazonka w dniu 19 czerwca 2018 r.

Prelekcje poprowadziła wolontariuszka -seniorka stowarzyszenia, a uczestniczyli w nich głównie seniorzy.

- W ramach realizacji zadania „Moda na Wolontariat 2” wolontariusze seniorzy pomagali w nauce dzieciom w „Pogotowiu lekcyjnym”.
- W ramach realizacji zadania „Moda na Wolontariat 2” wolontariusze seniorzy pomagali w nauce języka polskiego rodzinom ze wschodu.
- 20 seniorów uczestniczyło w zorganizowanym z okazji Światowego Dnia Życzliwości i Pozdrowień IV Marszu Życzliwości, który odbył się 24 listopada 2018r.

Uczestnikami marszu byli wolontariusze, młodzież ze Szkolnych Klubów Wolontariusza, pedagodzy, seniorzy i wszyscy chętni do przyłączenia się do świętowania. Tego dnia podkreślano jak ważne są drobne, bezinteresowne gesty i wzajemny szacunek.

- 50 wolontariuszy seniorów uczestniczyło w VIII Gala Wolontariatu zorganizowanej z okazji Międzynarodowego Dnia Wolontariusza. Gala odbyła się w dniu 5 grudnia 2018 r. w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. Grażyny Bacewicz. Uczestniczyło w niej 50 wolontariuszy seniorów.

POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW ZARZĄD OKRĘGOWY W KOSZALINIE

Najważniejsze zadania realizowane w 2018 roku:

- wsparcie finansowe 15 najuboższych seniorów,
- udzielanie bezpłatnych porad prawnych,
- pomoc w wypełnianiu zeznań podatkowych,
- pomoc w uzyskaniu biletów ulgowych PKP,
- organizacja zabawy karnawałowej,
- spotkanie z okazji Światowego Dnia Inwalidy,
- organizacja turnusu rehabilitacyjnego w Odessie na Ukrainie dla 46 osób,
- organizacja 12 dniowych turnusów rehabilitacyjnych do Truskawca Południowego na Ukrainie dla 104 osób,
- piknik integracyjno- sportowy,
- wycieczka dwudniowa do Rumunii i Węgier,

- wycieczka krajoznawcza śladami tajemnic Dolnego Śląska,
- współorganizacja wraz z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych Dnia Seniora pn. „ Aktywnie i bezpiecznie” ,
- zabawa Andrzejkowa,
- spotkanie wigilijne dla samotnych dla 150 osób.

FUNDACJA INFOMEDIC „NIE ZAPOMNIJ O MNIE”

- Organizacja Targów dla seniorów,
- cykliczna współpraca z policją oraz umieszczanie w miesięczniku i w mediach społecznościowych artykułów ostrzegających seniorów przed oszustami,
- organizacja Talent show dla Seniorów podczas Targów Seniora,
- artykuły skierowane do osób starszych na temat zdrowia i potrzeb w miesięczniku „Twoje Zdrowie”.

8. SKUTKI FINANSOWE

Nazwa zadania	Budżet Miasta	Budżet Państwa	Budżet Unii Europejskiej
Dom Pomocy Społecznej „ Zielony Taras”	5 345 471 zł	-	-
Pobyt w DPS poza Koszalinem	4 154 900 zł		
Usługi opiekuńcze	2 614 234 zł		
Projekt usług opiekuńczych	9 730 zł		183 630 zł
Dzienny Dom Pogodna Jesień „Senior +”	204 799 zł	106 500 zł	
Dzienny Dom Pomocy „ Złoty Wiek”	346 884 zł		
Usługa Teleopieki	33 236 zł		
Realizacja Programu Koszalińska Karta Seniora	3 410,23 zł		
Szczepienia przeciwko grypie	157 120 zł		
Senior Aktywny Społecznie	3 000 zł		
Bal Seniora	7 000 zł		
Koszalińska Rada Seniorów	2 666 zł		
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	59 400 zł		
Razem	12 941 850,23 zł	106 500 zł	183 630 zł

9. REALIZACJA ZADAŃ Z WYSZCZEGÓLNIENIEM LICZBY REALIZATORÓW, INWESTYCJI, DZIAŁAŃ ORAZ ODBIORCÓW

CEL STRATEGICZNY 1 : PROWADZENIE POLITYKI SENIORALNEJ UKIERUNKOWANEJ NA JAK NAJDŁUŻSZĄ AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNĄ I RODZINNĄ OSÓB STARSZYCH					
Cel operacyjny 1. Tworzenie przyjaznej seniorom przestrzeni publicznej, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych					
Lp.	Nazwa zadania	Liczba realizatorów	Liczba inwestycji	Liczba działań	Liczba odbiorców
1	Likwidacja barier architektonicznych, dostosowanie budynków użyteczności publicznej oraz infrastruktury drogowej do potrzeb osób starszych	3	7	-	-
2	Dostosowywanie transportu publicznego do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych	2	-	5	-
3	Doposażenie parków, skwerów i placów w elementy małej architektury (ławki, kosze)	3	6	-	-
4	Dostosowanie oferty mieszkaniowej do możliwości finansowych, wieku i potrzeb poprzez umożliwienie zamiany mieszkań	1	-	-	38
Cel operacyjny 2. Wspieranie aktywności osób starszych na poziomie lokalnym					
1	Organizacja kampanii społecznych i informacyjnych promujących aktywność seniorów	6	-	256	7548
2	Poszerzanie oferty kulturalnej z uwzględnieniem potrzeb osób starszych.	7	-	167	3371
3	Rozwój ruchu artystycznego starszego pokolenia	7	-	95	683
4	Rozwój zainteresowań i pasji min. artystycznych, fotograficznych, tanecznych itp. oraz prezentowanie dorobku organizacji senioralnych	10	-	304	10979
5	Zwiększenie oferty edukacyjnej dla seniorów poprzez organizację wykładów o różnej tematyce	9	-	97	1632
6	Rozwijanie i wspieranie zajęć aktywności fizycznej wśród osób starszych poprzez organizację zajęć ruchowych i sportowych, organizację wycieczek krajoznawczych i turystycznych oraz imprez rekreacyjnych	11	-	286	20667

Lp.	Nazwa zadania	Liczba realizatorów	Liczba inwestycji	Liczba działań	Liczba odbiorców
7	Wzrost aktywności osób starszych w sferze publicznej poprzez udział w obradach komisji i sesji Rady Miejskiej w Koszalinie	18	-	12	-
8	Wzrost aktywności seniorów poprzez udział w Budżecie Obywatelskim	4	-	4	-
Cel operacyjny 3. Integracja międzypokoleniowa oraz poprawa wizerunku osób starszych					
1	Integracja środowisk osób starszych z organizacjami pozarządowymi i instytucjami (np. wymiana doświadczeń, wspólna organizacja Dnia Seniora oraz innych imprez dla seniorów i z ich udziałem)	6	-	107	8827
2	Promowanie tworzenia miejsc nieformalnych spotkań dla osób starszych.	2	2	60	1718
3	Organizowanie szkoleń i kursów promujących poznawanie nowych technologii informatycznych, przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu (Internet, telefon komórkowy)	4	-	265	80
4	Tworzenie szkolnych i przedszkolnych kół przyjaciół osób starszych oraz organizacja spotkań seniorów z dziećmi i młodzieżą szkolną	3	-	12	290
5	Organizowanie kampanii społecznych wzmacniających wizerunek osób starszych np. prowadzenie audycji i wywiadów z udziałem seniorów	1	-	3	-
6	Organizacja „Drzwi otwartych dla Seniora” w różnych instytucjach publicznych	2	-	2	150
7	Inicjatywy lokalne skierowane do osób starszych lub realizowane przez osoby starsze	4	-	6	53
8	Organizowanie imprez o charakterze międzypokoleniowym z udziałem całych rodzin	18	-	29	35510
9	Propagowanie idei wolontariatu na rzecz osób starszych	4	-	84	1805
10	Organizowanie imprezy ogólnomiejskiej „Dzień Seniora”	4	-	46	923

CEL STRATEGICZNY 2: ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA OSÓB STARSZYCH					
Cel operacyjny 1. Rozszerzenie działań profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa osób starszych					
Lp.	Nazwa zadania	Liczba realizatorów	Liczba inwestycji	Liczba działań	Liczba odbiorców
1	Organizowanie kampanii oraz prelekcji edukacyjno -informacyjnych na rzecz bezpieczeństwa osób starszych z cyklu „Bezpieczny Senior”	3	-	68	5153
2	Poprawa poczucia bezpieczeństwa osób starszych poprzez wykorzystanie nowych rozwiązań ułatwiających życie np. sygnalizatory świetlne i dźwiękowe, odblaski, płytki z wypustkami dla niepełnosprawnych przy przejściach dla pieszych itp.	1	-	17	4000
3	Działania na rzecz zapobiegania przemocy względem osób starszych	2	-	25	-
4	Rozwój i wspieranie poradnictwa prawnego dla seniorów dotyczącego propagowania wiedzy na temat bezpieczeństwa zawierania umów oraz korzystania z praw konsumenta	3	-	6	41
5	Propagowanie nauki pierwszej pomocy w nagłych wypadkach	1	-	3	100
6	Aktywizacja osób starszych do działań w zakresie skutecznej pomocy sąsiedzkiej tworzenie tzw. grup samopomocowych	1	-	30	-
CEL STRATEGICZNY 3 ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH ORAZ DOSTOSOWANIE SYSTEMU OPIEKI ZDROWOTNEJ DO POTRZEB OSÓB STARSZYCH					
Cel operacyjny 1. Rozwój usług opiekuńczo pielęgnacyjnych i innych dostosowanych do potrzeb osób starszych					
1	Prowadzenia domów pobytu dla osób starszych oraz rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy	1	-	2	60
2	Zapewnienie pobytu w domach pomocy społecznej różnego typu	1	-	-	284
3	Realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	1	-	-	381
4	Realizacja usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach świadczeń długoterminowej opieki pielęgniarstwa	1	-	1	82
5	Podnoszenie jakości usług opiekuńczych i dostosowanie ich do potrzeb (standaryzacja usług, specjalizacja kadry opiekuńczej)	2	-	9	56

6	Przygotowanie rodzin do pełnienia funkcji opiekuńczych (edukacja i motywowanie rodzin, do sprawowania opieki nad starszymi członkami)	1	-	82	82
Lp.	Nazwa zadania	Liczba realizatorów	Liczba inwestycji	Liczba działań	Liczba odbiorców
7	Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym poprzez kontynuowanie usługi Teleopieki	1	-	-	103
8	Wspieranie finansowe i rzeczowe osób potrzebujących	4	-	7	584
9	Zlecenie organizacjom pozarządowym zadań w obszarze wsparcia osób starszych (np. udzielanie pomocy żywnościowej)	1	-	1	1000
10	Kontynuacja Programu Koszalińska Karta Seniora	133 partnerów	-	-	12637 (1124-2018r)
11	Przygotowanie i uzupełnianie informatora o dostępnych formach pomocy dla seniorów	1	-	-	1000 szt.
Cel operacyjny 2. Profilaktyka zdrowotna skierowana do osób starszych					
1	Organizacja kampanii społecznych, informacyjno- edukacyjnych na temat profilaktyki chorób najczęściej występujących u osób starszych	5	-	24	6154
2	Realizowanie programów profilaktyki zdrowotnej dla osób starszych(szczepienia przeciw grypie oraz inne programy w zależności od możliwości finansowych miasta)	-	-	-	3928
3	Organizowanie białych sobót i niedziel-porady, badania diagnostyczne.	1	-	3	300
4	Zakup książek z dużą czcionką i zwiększenie oferty audiobooków	1	-	-	50000 ebooków 1000 woluminów 3157 tytułów książek nagranych

Sprawozdanie sporządziła
Dorota Gruszczyńska